

הלכות שחיטה פרק יב

א. השוחט אותו ואת בנו ביום אחד הפשר מתר באכילה, והשוחט לוקה: שנאמר "אתו ואת-בנו, לא תשחטו ביום אחד" (ויקרא כב, כח). ואינו לוקה אלא על שחיטת האחרון; לפיכך אם שחט אחד משניהן, ובא חברו ושחט את השני חברו לוקה.

ב. אסור אותו ואת בנו נוהג בכל מקום ובכל זמן, בחלין ובמקדשין, בין מקדשין הנאכלין בין מקדשין שאינן נאכלין; לפיכך הראשון ששחט בעזרה והשני בחוץ, או הראשון בחוץ והשני בעזרה בין שהיו שניהן חלין או שניהן קדשים, בין שהיה אחד מהן חלין ואחד קדשים זה ששחט אחרון, לוקה משום אותו ואת בנו.

ג. אין אסור אותו ואת בנו נוהג אלא בשחיטה בלבד שנאמר "לא תשחטו" (ויקרא כב, כח), בשחיטת שניהן הוא האסור; אבל אם נחר הראשון או נתנבל בידו, מתר לשחט השני. וכן אם שחט הראשון ונחר השני, או נתנבל בידו פטור.

ד. חרש שוטה וקטן ששחטו בינן לבין עצמן את הראשון מתר לשחט את השני אחריהן, שאין שחיטתן שחיטה. השוחט את הראשון, והרי הוא ספק נבלה אסור לשחט השני; ואם שחט, אינו לוקה: שחיטה שאינה ראויה לאכילה, שמה שחיטה. לפיכך ראשון ששחט חלין בעזרה או טרפה או שור הנסקל ועגלה ערופה ופרה אדמה או ששחט לעבודה זרה, ובא האחרון ושחט את השני הרי זה לוקה.

ה. וכן אם שחט הראשון את האחד, ובא האחרון ושחט השני, והרי הן חלין בעזרה או שור הנסקל ועגלה ערופה או פרה אדמה הרי זה לוקה. שחטו לעבודה זרה פטור משום אותו ואת בנו, שהרי נתחייב בנפשו; ואם התרו בו משום אותו ואת בנו, ולא התרו בו משום עבודה זרה לוקה.

ו. אין אסור אותו ואת בנו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד, שנאמר "ושור, או-שה אתו ואת-בנו, לא תשחטו ביום אחד" (ויקרא כב, כח). ונוהג בכלאים. פיצד: צבי שבא על העז, ושחט העז ובנה לוקה. אבל עז הבא על הצביה, אסור לשחט אותה ואת בנה; ואם שחט, אינו לוקה: פרה ובנה אסרה תורה, לא צביה ובנה.

ז. היתה בת הצביה הזאת נקבה, וילדה בן, ושחט את הנקבה בת הצביה ואת בנה לוקה; וכן כלאים הבא ממין כבש וממין עז, בין מכבש עם העז, בין מעז עם הכבשה לוקה משום אותו ואת בנו.

ח. מתר לשחט את המעברת עבר, אבר מאמו הוא. ואם יצא העבר חי אחר שחיטתה, והפריס על הקרקע אין שוחטין אותו ביום אחד; ואם שחט, אינו לוקה.

ט. אסור אותו ואת בנו נוהג בנקבות, שזה בנה ודאי. ואם נודע שזה הוא אביו ודאי, אין שוחטין שניהן ביום אחד; ואם שחט, אינו לוקה שהדבר ספק אם נוהג בזכרים, או אינו נוהג.

י. השוחט את הפרה, ואחר כך שחט שני בניה לוקה שתי מלקיות; שחט שני בניה, ואחר כך שחטה לוקה אחת; שחטה

וְאֶת בִּתְּהָ וְאֶת בֶּן בִּתְּהָ, לֹקֶה שְׁתֵּים ; שְׁחָטָהּ וְאֶת בֶּן בִּתְּהָ, וְאַחֵר
כֹּךְ שָׁחַט אֶת הַבֵּת לֹקֶה אַחַת : בֵּין הוּא בֵּין אַחֵר.

יא. שְׁנַיִם שְׁלָקְחוּ שְׁתֵּי בְּהֵמוֹת, זֶה הָאֵם וְזֶה הַבֵּת, וּבָאוּ לִדִּין זֶה
שְׁלָקָה רֹאשׁוֹן, יִשְׁחָט רֹאשׁוֹן ; וְהַשְּׁנַיִם יִמָּתִין לְמַחֵר. וְאִם קָדָם
הַשְּׁנַיִם וְשָׁחַט, זָכָה ; וַיִּמָּתִין הָרֹאשׁוֹן עַד לְמַחֵר.

יב. וּבְאַרְבָּעָה פָּרָקִים בַּשָּׁנָה, הַמוֹכֵר בְּהֵמָה לְחֻבְרוֹ צָרִיךְ
לְהוֹדִיעַוּ וּלְדַמֵּר לוֹ, כִּבְר מְכַרְתִּי בִּתְּהָ אוֹ אִמָּהּ לְאַחֵר שִׁישְׁחָטְנָהּ
כְּדִי שִׁימָתִין זֶה הָאַחֲרוֹן, וְלֹא יִשְׁחָט עַד לְמַחֵר ; וְאִלּוּ הָיוּ עָרַב
יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שְׁלֹחַג, וְעָרַב יוֹם טוֹב הָרֹאשׁוֹן שְׁלֹפְסָח, וְעָרַב
עֲצָרָת, וְעָרַב רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

יג. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשָׂרָאָה זֶה שְׁלָקָה בְּאַחֲרוֹנָה נֶחֱפֹז
לְקַנּוּת, וְהָיָה בְּסוֹף הַיּוֹם שֶׁחֲזַקְתּוּ שֶׁהוּא שׁוֹחֵט עֲתָה ; אָבָל אִם
הָיָה רוּחַ בַּיּוֹם, אֵינּוּ צָרִיךְ לְהוֹדִיעַוּ שְׂמָא לֹא יִשְׁחָט אֲלֵא לְמַחֵר.
וְהַמוֹכֵר אֶת הָאֵם לְחֻתָּן, וְאֶת הַבֵּת לְכָלָה צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ, שְׂוֹדָאִי
בַּיּוֹם אֶחָד שׁוֹחֲטִין. וְכֵן כָּל כְּפִיּוּצָא בְּזֶה.

יד. יוֹם אֶחָד הָאָמוּר בְּאוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ, הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחֵר הַלֵּילָה.
כִּיּוֹצֵד : הָרִי שֶׁשָּׁחַט רֹאשׁוֹן בְּתַחֲלֵת לַיִל רְבִיעִי, לֹא יִשְׁחָט הַשְּׁנַיִם
עַד תַּחֲלֵת לַיִל חֲמִישִׁי ; וְכֵן אִם שָׁחַט הָרֹאשׁוֹן בְּסוֹף יוֹם רְבִיעִי
קָדָם בֵּין הַשְּׂמָשׁוֹת, שׁוֹחֵט הַשְּׁנַיִם בְּתַחֲלֵת לַיִל חֲמִישִׁי. שָׁחַט
רֹאשׁוֹן בֵּין הַשְּׂמָשׁוֹת שְׁלִלִיל חֲמִישִׁי, לֹא יִשְׁחָט הַשְּׁנַיִם עַד לַיִל
שִׁשִּׁי ; וְאִם שָׁחַט בַּיּוֹם חֲמִישִׁי, אֵינּוּ לֹקֶה.

הַלְבוּת שְׁחִיטָה פָּרָק יג

א. הַלּוֹקֵחַ אִם עַל הַבָּנִים, וְשָׁחַטָן הַבֶּשֶׂר מִתֵּר בְּאַכִּילָה ; וְלֹקֶה
עַל שְׁחִיטַת הָאֵם, שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא-תִקַּח הָאֵם, עַל-הַבָּנִים" (דְּבָרִים
כב,ו). וְכֵן אִם מִתָּה קָדָם שִׁישְׁלַחְנָהּ, לֹקֶה. וְאִם שְׁלַחָהּ אַחֵר
שְׁלַקְחָהּ, פָּטוּר. וְכֵן כָּל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁנִּתְּקָה לַעֲשֹׂה, חֵיב
לְקַיֵּם עֲשֵׂה שְׁבָה ; וְאִם לֹא קִיָּמוֹ, לֹקֶה. בָּא אֶחָד וְחָטַף הָאֵם
מִיָּדוֹ וְשְׁלַחָהּ, אוֹ שֶׁבִּרְחָהּ מִתַּחַת יָדוֹ שְׁלֹא מִדַּעְתּוֹ לֹקֶה :
שֶׁנֶּאֱמַר "שִׁלַּח תְּשַׁלַּח" (דְּבָרִים כב,ז) עַד שִׁישְׁלַח מַעֲצָמוֹ, וְהָרִי
לֹא קַיֵּם עֲשֵׂה שְׁבָה.

ב. נָטַל אִם עַל הַבָּנִים, וְקָצַץ אֲגַפְיָהּ כְּדִי שְׁלֹא תַעֲנוֹף, וְשְׁלַחָהּ
מִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מִרְדּוֹת ; וּמִשְׁהָה אוֹתָהּ אֲצִלוֹ עַד שִׁיִּגְדְּלוּ
כְּנַפְיָהּ, וּמִשְׁלַחָהּ. וְאִם מִתָּה קָדָם לָזֶה, אוֹ בִּרְחָהּ וְאַבְדָּהּ לֹקֶה,
שֶׁהָרִי לֹא קַיֵּם עֲשֵׂה שְׁבָה.

ג. וְכִיּוֹצֵד מִשְׁלַח הָאֵם, אוֹחֲזוּ בְּכַנְפֶיהָ וּמִפְרִיחָהּ.

ד. שְׁלַחָהּ וְחֲזָרָהּ וְשְׁלַחָהּ וְחֲזָרָהּ, אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה פְּעָמִים
חֵיב לְשַׁלַּח, שֶׁנֶּאֱמַר "שִׁלַּח תְּשַׁלַּח" (דְּבָרִים כב,ז).

ה. הָאוֹמֵר הָרִינִי נוֹטֵל אֶת הָאֵם, וּמִשְׁלַח אֶת הַבָּנִים חֵיב לְשַׁלַּח
הָאֵם, שֶׁנֶּאֱמַר "שִׁלַּח תְּשַׁלַּח אֶת-הָאֵם" (דְּבָרִים כב,ז). לִקַּח אֶת
הַבָּנִים וְהִחֲזִירָן לָקָן, וְאַחֵר כֹּךְ חֲזָרָהּ הָאֵם עָלֶיהֶן פָּטוּר מִלְּשַׁלַּח.

ו. שְׁלַח אֶת הָאֵם, וְחֲזָר וְצַד אוֹתָהּ הָרִי זֶה מִתֵּר : לֹא אֶסְרָה
תּוֹרָה אֲלֵא לְצוּד אוֹתָהּ וְהִיא אֵינָה יְכוּלָה לְפָרֹחַ, בְּשִׁבִּיל הַבָּנִים
שֶׁהִיא מְרַחֶפֶת עָלֵיהֶן שְׁלֹא יִלְקָחוּ שֶׁנֶּאֱמַר "וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל-

הַאֲפֻרָחִים" (דברים כב, ו); אֲבָל אִם הוֹצִיָאָה מִתַּחַת יָדוֹ, וַחֲזֹר וַצֵּדָה מֵתָר.

ו. שְׁלוּחַ הָאֵם אֵינוֹ נוֹהֵג אֲלֹא בְּעוֹף טְהוֹר שְׂאִינוֹ מִזְמָן, כְּגוֹן יוֹנִי שׁוֹבֵךְ וְעֹלִיָה וְעוֹפּוֹת שְׂקָנָנוּ בַּפֶּרֶדֶס שְׁנֵאמַר "כִּי יִקְרָא קוֹן-צִפּוֹר לְפָנָיו" (דברים כב, ו); אֲבָל הַמִּזְמָן, כְּגוֹן אוֹזִין וְתִרְנַגּוּלִין וְיוֹנִים שְׂקָנָנוּ בְּבֵית אִינוֹ חַיֵּב לְשַׁלַּח. הֵיוּ אֲפֻרוּחִין מִפְּרוּחִין שְׂאִינָן צָרִיכִין לְאֶמֶן, אוֹ בִּיצִים מוֹזְרוֹת אִינוֹ חַיֵּב לְשַׁלַּח; הֵיוּ הַאֲפֻרוּחִין טְרֵפָה הָרִי אֵלּוֹ כְּבִיצִים מוֹזְרוֹת, וּפְטוּר מִלְּשַׁלַּח.

ח. זָכָר שֶׁמִּצָּאוֹ רוֹבֵץ עַל הָקָן, פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח; עוֹף טָמֵא רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טְהוֹר, אוֹ עוֹף טְהוֹר רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טָמֵא פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח. הֵיְתָה רוֹבֵצַת עַל בֵּיצִים שְׂאִינָן מִיָּנָה, וְהֵן טְהוֹרִין הָרִי זֶה מִשְׁלַח; וְאִם לֹא שַׁלַּח, אִינוֹ לוֹקָה. הֵיְתָה הָאֵם טְרֵפָה, חַיֵּב לְשַׁלַּחָהּ. שְׁחַט מִקְצַת סִימָנִין בְּתוֹךְ הָקָן קֹדֶם שִׁיקָחָנָהּ, חַיֵּב לְשַׁלַּח; וְאִם לֹא שַׁלַּח, אִינוֹ לוֹקָה.

ט. הֵיְתָה מַעֲפָעֶפֶת אִם כִּנְפֶיהָ נוֹגְעוֹת בָּקָן, חַיֵּב לְשַׁלַּח; וְאִם לֹא הָיוּ נוֹגְעוֹת, פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח. הֵיְתָה מְטֹלִית אוֹ כִּנְפִים חוֹצְצוֹת בֵּין כִּנְפֶיהָ וּבֵין הָקָן, הָרִי זֶה מִשְׁלַח; וְאִם לֹא שַׁלַּח, אִינוֹ לוֹקָה. הָיוּ שְׁנֵי סְדְרֵי בִיצִים, וּכְנָפֶיהָ נוֹגְעוֹת בַּסֶּדֶר הָעֲלִיוֹן, אוֹ שֶׁהֵיְתָה רוֹבֵצַת עַל בֵּיצִים מוֹזְרוֹת, וְתַחֲתִיהֶן בִּיצִים יָפוֹת, אוֹ שֶׁהֵיְתָה אִם עַל גְּבִי אֵם, אוֹ שֶׁהָיָה הַזָּכָר עַל הָקָן וְהָאֵם רוֹבֵצַת עַל הַזָּכָר הָרִי זֶה לֹא יִקָּח; וְאִם לָקַח, יִשְׁלַח; וְאִם לֹא שַׁלַּח, אִינוֹ לוֹקָה.

י. הֵיְתָה יוֹשֶׁבֶת בֵּין הַאֲפֻרוּחִים אוֹ בֵּין הַבִּיצִים, וְאִינָהּ נוֹגַעַת בָּהֶן פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח; וְכֵן אִם הֵיְתָה בְּצַד הָקָן, וּכְנָפֶיהָ נוֹגְעוֹת בָּקָן מִצְדּוֹ פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח. הֵיְתָה עַל שְׁנֵי בְדֵי אֵילָן, וְהָקָן בֵּינֵיהֶן רוֹאִין: כָּל שֶׁאֵלּוֹ יִנְטְלוּ הַבְּדִין תִּפֹּל עַל הָקָן, חַיֵּב לְשַׁלַּח. הֵיְתָה רוֹבֵצַת עַל אֲפֻרוּחַ אֶחָד, אוֹ עַל בֵּיצָה אַחַת חַיֵּב לְשַׁלַּח.

יא. הַמוֹצָא קָן עַל פְּנֵי הַמַּיִם, אוֹ עַל גְּבִי בְּעֲלֵי חַיִּים חַיֵּב לְשַׁלַּח: לֹא נֵאמַר "אֲפֻרָחִים אוֹ בִיצִים" (דברים כב, ו) וְלֹא נֵאמַר "בְּכָל-עֵץ אוֹ עַל-הָאָרֶץ" (שם), אֲלֹא שֶׁדָּבָר הַפְּתוּב בַּהוּוֹה.

יב. אֲסוּר לְזַכּוֹת בְּבִיצִים, כָּל זְמַן שֶׁהָאֵם רוֹבֵצַת עָלֶיהֶן; לְפִיכָךְ אִפְלוּ הֵיְתָה רוֹבֵצַת עַל הַבִּיצִים אוֹ עַל הַאֲפֻרוּחִים בְּעֹלִיתוֹ וְשׁוֹבְכוֹ אֵינָן מְזַמְנִין, וְלֹא קִנְיָנָהּ לוֹ חֲצֵרוֹ: כָּשֶׁם שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְזַכּוֹת בָּהֶן לְאַחֲרִים, כֹּךָ לֹא תִזְכָּה לוֹ חֲצֵרוֹ בָּהֶן; וּלְפִיכָךְ חַיֵּב לְשַׁלַּח.

יג. אֲסוּר לְטַל אֵם עַל הַבָּנִים, וְאִפְלוּ לְטַהֵר בָּהֶן אֶת הַמִּצְרַע שֶׁהִיא מִצּוֹה. וְאִם לָקַח, חַיֵּב לְשַׁלַּח; וְאִם לֹא שַׁלַּח, לוֹקָה שְׂאִין עֲשֵׂה דוּחָה אֶת לֹא תַעֲשֶׂה וְעֲשֵׂה, וְלֹא עֲשֵׂה דוּחָה עֲשֵׂה.

יד. הַמִּקְדִּישׁ עוֹף לְבָדֵק הַבֵּית, וּפְרוּחַ מִידּוֹ וְהָרִי הוּא מַכִּירוֹ, וּמִצָּאוֹ רוֹבֵץ עַל הַאֲפֻרוּחִים אוֹ עַל הַבִּיצִים לוֹקָה הַכֹּל, וּמַבִּיאָן לַיָּדִי גִזְבָּר: שְׂאִין שְׁלוּחַ הָאֵם נוֹהֵג בַּמִּקְדָּשִׁין שְׁנֵאמַר "וְאֶת-הַבָּנִים תִּקַּח-לָךְ" (דברים כב, ז), וְאֵין אֵלּוֹ שְׁלוֹ. עוֹף שֶׁהִרְגָּ אֶת הַנֶּפֶשׁ פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִצּוֹה לְהַבִּיאוֹ לְבֵית דִּין לְדוֹן אוֹתוֹ.

הַלְבוֹת שְׁחִיטָה פֶּרֶק יד

א. מִצּוֹת עָשָׂה לְכִסּוֹת דָּם שְׁחִיטַת חֲיָה טְהוֹרָה אוֹ עוֹף טְהוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר יִצוּד צִיד חֲיָה אוֹ-עוֹף, אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשֶׁפֶךְ, אֶת-דָּמּוֹ, וְכִסָּהוּ, בַּעֲפָר" (ויקרא יז, יג); לְפִיכֶךָ חַיִּב לְבָרֵךְ קֹדֶם שְׂיִכְסָּה, בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל כִּסּוֹי הַדָּם.

ב. כִּסּוֹי הַדָּם נוֹהֵג בְּמִזְמָן, וּבִשְׂאֵינוּ מִזְמָן לֹא נֶאֱמַר "אֲשֶׁר יִצוּד" (ויקרא יז, יג) אֲלֹא בַּהוּוֹה; וְנוֹהֵג בְּחֵלִין. וְאֵינוּ נוֹהֵג בְּמִקְדָּשִׁין, בֵּין קֳדָשִׁי מִזְבֵּחַ בֵּין קֳדָשִׁי בֵּדֶק הַבַּיִת; וְאִם עֶבֶר וְשַׁחֲטָן, אֵינוּ חַיִּב לְכִסּוֹת. שְׁחַט חֲיָה אוֹ עוֹף, וְאַחֵר כָּךְ הַקְדִּישָׁן, אוֹ הַקְדִּישׁ אֶת הַדָּם חַיִּב לְכִסּוֹת.

ג. כִּלָּאִים הֵבֵא מִבְּהֶמָה וְחֲיָה, וְכֵן בְּרִיָּה שֶׁהִיא סֶפֶק בַּהֶמָּה אוֹ חֲיָה צָרִיךְ לְכִסּוֹת, וְאֵינוּ מְבָרֵךְ. הַשּׁוֹחֵט לַחֲוֵלָה בַּשַּׁבָּת, חַיִּב לְכִסּוֹת לְאַחֵר הַשַּׁבָּת; וְכֵן הַשּׁוֹחֵט כִּלָּאִים אוֹ סֶפֶק בְּיוֹם טוֹב, מִכִּסָּה דָּמוֹ לְאַחֵר יוֹם טוֹב.

ד. הַשּׁוֹחֵט עוֹפוֹת וּמִינֵי חֲיָה בְּמָקוֹם אֶחָד מְבָרֵךְ בִּרְכָּה אַחַת, וְכִסּוֹי אֶחָד לְכָלֵן. דָּם שֶׁנִּתְעָרַב בְּמִים אִם יֵשׁ בוֹ מֵרֵאָה דָּם, חַיִּב לְכִסּוֹת; וְאִם לֹא, פְּטוּר מִלְכִּסּוֹת. נִתְעָרַב בֵּינָן אוֹ בְּדָם בַּהֶמָּה, רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלוֹ הֵן מִים אִם אִפְשָׁר שִׁירָאָה מֵרֵאָה הַדָּם שְׁחִיב לְכִסּוֹתוֹ כְּשַׁעוֹר זֶה אִלּוּ הָיָה מִים, חַיִּב לְכִסּוֹת הַכֹּל; וְאִם לֹא, פְּטוּר מִלְכִּסּוֹת.

ה. כִּסָּהוּ וְנִתְגַּלָּה, אֵינוּ חַיִּב לְכִסּוֹתוֹ פַּעַם אַחֲרָת. כִּסְתּוֹ הָרוּחַ, אֵינוּ צָרִיךְ לְכִסּוֹת; חֲזֹר וְנִתְגַּלָּה אַחֵר שְׁכִסְתּוֹ הָרוּחַ, חַיִּב לְכִסּוֹת. דָּם הַנוֹתֵז וְשֶׁעַל הַסִּפִּין אִם אֵין שָׁם דָּם אֲלֹא הוּא, חַיִּב לְכִסּוֹתוֹ. שְׁחַט וְנִבְלַע הַדָּם בְּקִרְקַע אִם רְשׁוּמוֹ נִכָּר, חַיִּב לְכִסּוֹת; וְאִם אֵין רְשׁוּמוֹ נִכָּר הָרִי זֶה כְּמִי שְׁכִסְתּוֹ הָרוּחַ, וּפְטוּר מִלְכִּסּוֹת.

ו. אֵין חַיִּב בְּכִסּוֹי אֲלֹא דָּם שְׁחִיטָה הָרְאוּיָה לְאֲכִילָה, שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר יֵאָכֵל" (ויקרא יז, יג); לְפִיכֶךָ הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצְאָת טְרֵפָה, אוֹ הַשּׁוֹחֵט חֵלִין בַּעֲזָרָה, אוֹ הַשּׁוֹחֵט חֲיָה אוֹ עוֹף שֶׁנֶּגְמַר דִּינָן לְסַקְלָהּ, וְהַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בִּידּוֹ פְּטוּר מִלְכִּסּוֹת. וְכֵן חֲרַשׁ שׁוּטָה וְקָטָן שֶׁשְּׁחָטוּ בֵּינָן לְבֵין עֲצָמָן, אֵינָן חַיִּבִּין לְכִסּוֹת דָּם שְׁחִיטָתָן.

ז. בְּמָה מְכַסִּין מְכַסִּין בַּעֲפָר, בְּסִיד, וּבְגִבְסִים, בְּזָבֵל דֶּק, וּבְחֹל דֶּק שְׂאִין הַיּוֹצֵר צָרִיךְ לְכַתְּשׁוֹ, וּבְשִׁחִיקַת אֲבָנִים וְחֲרָסִים, וּבְנַעֲרַת שְׁלִפְשֶׁתָן דֶּקָּה, וּבְנִסְרַת חֲרָשִׁים דֶּקָּה, וּבְלִבְנָה וְחֲרָסִית וּמִגּוּפָה שְׁכַתְשָׁה: שְׁכָל אִלּוּ מִיֵּן עָפָר הֵן.

ח. אֲבָל אִם כֶּפֶה עָלָיו כְּלִי, אוֹ כִסָּהוּ בְּאֲבָנִים אֵין זֶה כִּסּוֹי, שֶׁנֶּאֱמַר "בַּעֲפָר" (ויקרא יז, יג); לְפִיכֶךָ אֵין מְכַסִּין בְּזָבֵל גָּס, וְחֹל גָּס, וְקִמַּח וְסָבִין וּמֵרָסָן, וְשִׁחִיקַת כְּלִי מִתְכוֹת לְפִי שְׂאִין אִלּוּ מִיֵּן עָפָר: חוּץ מִשְׁחִיקַת הַזֶּהָב בַּלְבָּד, שֶׁמְכַסִּין בָּהּ מִפְּנֵי שֶׁנֶּקְרָא עָפָר שֶׁנֶּאֱמַר "וְעִפְרַת זֶהָב לוֹ" (איוב כח, ו), וְנֶאֱמַר "עַד אֲשֶׁר-דֶּק לְעָפָר" (דברים ט, כא).

ט. מְכַסִּין בְּשִׁיחֹר וְהוּא פִּיחַ הַכֶּבֶשֶׁן, וּבִכְחַל, וּבְנִקְרַת הַפְּסִילִים, וּבְאֶפֶר, בֵּין אֶפֶר עֲצִים בֵּין אֶפֶר בְּגָדִים, אִפְלוּ אֶפֶר בְּשֹׁר שֶׁנֶּשְׂרָף שֶׁהָרִי נֶאֱמַר "מַעֲפָר, שְׂרַפַת הַחֲטָאת" (במדבר יט, יז); וּמִתֵּר לְכִסּוֹת בַּעֲפָר עִיר הַנִּדְחָת.

י. השוחט צריך שיתן עפר למטה, ואחר כך ישחט בו, ואחר כך יכסה בעפר; אבל לא ישחט בכלי, ויכסה בעפר. ומי ששחט הוא שיכסה, שנאמר "ושפך . . . וכסה" (ראה ויקרא יז, יג); ואם לא כסהו, וראהו אחר חייב לכסותו: שזו מצוה בפני עצמה, ואינה תלויה בשוחט לבדו.

יא. וכשמכסה, לא יכסה ברגלו, אלא בידו, או בסכין או בכלי כדי שלא ינהג מנהג בזיון במצוות, ויהיו בזויות עליו: שאין הכבוד לעצמן של מצוות אלא למי שצוה בהן ברוך הוא, והצלנו מלמשש בחשך, וערך אותם נר לישר המעשים, ואור להורות נתיבות הישר; וכן הוא אומר "נר-לרגלי דברך; ואור, לנתיבותי" (תהילים קיט, קה).

ברוך רחמנא דסיען. נגמר ספר חמישי, בעזרת שדי. ומנין פרקים שלספר זה, שלושה וחמשים: הלכות אסורי ביאה, שנים ועשרים פרקים; הלכות מאכלות אסורות, שבעה עשר פרקים; הלכות שחיטה, ארבעה עשר פרקים.